

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor.

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetések díja:

— centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

Nyilt tér sora 40 fillér.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Kéziratok nem adatnak vissza

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

Földes Ede

Könyvkereskedése

Beth'án-utca 2. sz. alatt,

hova úgy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Pesszimizmus.

Az egyes népfajok életének hosszúsága attól függ, hogy a mesterségesen megszabható életfeltételeket valamely népfaj magára nevezve milyen kedvezően tudja alakítani.

Nézzük meg, hogy a magyar faj a saját országában mennyire teljesíti azt az önmaga iránt való kötelességet, a mely a saját maga érvényesítésében áll és a mely nélkül, a természet törvényei szerint, pusztulnia kell. Földmivélés, ipar, kereskedelem, tudomány mivélése, irodalom és művészet meg hivatalviselés azok a terepek, a hol az egyének és fajok életrevalósága tettekben érvényesül; ezekhez járul végre a katonaság, a mely által az előbbi foglalkozások zavartalan folytatását akarjuk biztosítani.

Minden földi lény: tehát minden élet, minden törekvés a földből születik és oda tér vissza. A föld adja a mindennapi kenyeret, a föld adja állatainknak a táplálékot, hajlékunkhoz az építő anyagot, a földből vesszük a vasat a munkás szerszámjai és a gyárak gépei számára, a föld adja a fűtő anyagokat, minden ipar mozgatóit . . . de hisz azt csak nem kell bizonyítani, hogy vegelemzésben mindenünket a földből vesszük. A föld megmivélése nemcsak a szántás-vetésből áll, hanem mindannak az anyagnak érvényesítésében, amit a föld az ember hasznárára adhat. Akinek tehát elég földje van: annak mindene van; és a mely népfajnak elég földje van, annak van országa. Az egyén földje: az egyén vagyona; a faj földje: a faj vagyona; s miután a mi vagyónunk fölött szabadon rendelkezünk; a mi vagyónunk tehát a mi országunk, független és mint a vagyon urai, mi is függetlenek vagyunk akkor is, ha függetlenségünk nincs törvénykönyvbe írva. Nezzétek meg Amerikát; első sorban nem a földnek köszönheti-e kincseit, amelyek után maholnap az egész világ kamatot fizet? Vagy nem földet akar-e Britannia, mikor újabb területeket hódít? Nekünk, sajnos, nincsenek gyarmataink, sőt ami legsajnosabb, saját Magyarországnak földjéből is napról-napra új meg új területeket veszít a magyar. Németek, osztrákok és oláhok kezén rengeteg földbirtokok vannak, a melyek hajdan a magyar faj birtokában voltak. Pedig az idegen kézen levő vagyon idegen cze-

lokot szolgál, tehát saját érdekeinket nemcsak nem segíti, de sokszor azoknak útjában áll. És ebben, egyebek mellett, az a legszomorúbb, a magyar faj élet-ösztönének gyengülését az mutatja leginkább, hogy mi magunk, saját akaratuinkból ígtattuk törvénybe, hogy e drága földből minden idegen annyit vehet, a mennyit teszünk.

Az ipar területén még rosszabbul állunk. A kis- vagy kézmű-iparnak van ugyan egy pár ága, elsősorban azok, a melyek őseink magukkal hozták, a melyekben a magyar faj érvényesülése talán kielégítő. A nagyipar azonban csaknem teljesen idegen kézen van; idegen a berendezés, idegen a munkaerő, idegenek a műszaki vezetők, idegenek — sokszor nem is laktak az országban — a tulajdonosok. Utóbbiak révén aztán nemcsak hogy a magyar munkás nehezen jut alkalmazásba, de az országban elhelyezett tüke kamataiból sem marad itthon semmi, kivéve a mindennapi elelem költségeit. És itt is megállapítom a tényt, hogy az idegen gyárosok és munkások betelepítését mi magunk ohajtottuk, minden korlátozás nélkül. Emiatt van az, hogy nemcsak az osztrákok és németek, de meg az oláhok is úgy beszélnek országunkról, mint valami exotikus gyarmatról, a hol a tükebefektetésre jó alkalom kínálkozik, jó kilátásokkal.

A kereskedelem sohasem volt a magyar faj kezében. Hogy ma kik kezében van, azt mindenki megláthatja, a ki végigjárva az ország városait, elolvassa a czegetablákat. S ha már — a mint mondják — a magyar fajnak egyáltalában nincs érzéke a kereskedéshez, még jó, hogy van, a ki magára vállalja a közvetítő szerepét. De az sajnálatos, hogy igen sok idegen árut tartanak s minthogy az rendszeren olcsóbb a hazainál, azáltal a hazai ipar fejlődése akadályoztatik.

Tudomány nélkül ma semmi tere nem marad. Amerika és Németország annak köszönik rendkívüli haladásukat, hogy intenzív mértékben művelik a tudományt és vívmányait a gyakorlati életben mindenütt értekesítik — még pedig nemzeti irányban, a faj jólétének emelésére. A magyar faj csak a jogtudomány művelése tere érvényesül kellő mértékben. A többi tudományzajok művelői között ritka a magyar.

Hol dolgozik hát a magyar faj ebben az országban, ha minden produktív munkánál csak kivételképpen akadunk rá? A hivatalokban. Ott vannak azok az azilumok, a hol a magyar meghúzódik és a produktív munka által gyűjtött vagyonot segít — elfogyasztani. A gyermek még beszélni sem tud s az apa már kiszemelte számára az alkalmas hivatalt, a hova a protekció be fogja dugni. Ez a nagy mértékű hivatalban tengődés, a maga gépies rendszerével, igen nagy mértékben járul hozzá ahhoz, hogy az egyénekből mindinkább kivesszen minden önállóság, minden vállalkozó képesség; e miatt állanak felre a küzdelemben, e miatt veszítünk el minden pozíciót az az elemesebb fajokkal szemben.

Mindent összegezve tehát azt látjuk, hogy a magyar faj Magyarországon új pozíciót nem nyert, a régiékből pedig naponként veszít.

Ilyen hangokat olvasunk azoknak az irataiban, kik tudós buzgalommal gyűjtik az adatokat népünk mai helyzetének valódi ismeréséhez. Okuljunk belőle.

SZEMLE.

— Országgyűlés. F. hó 5-én Eötvös Károly beszélt nagy érdeklődés mellett. Felállította azt a tételt, hogy a magyar országgyűlés immár századokon át meg szokta szabni a nemzeti ellenértékét az újoncok megajánlásának. A mikor tehát ezt teszik ezuttal is, jogukat és kötelességüket teljesítik. A maga rapszodikus modorában és derűs humorával szállott szembe azzal a felfogással, mintha a magyar tisztek visszahelyezése, a jelvények nemzeti átállításása és a katonai büntető-ügy reformja elegendő ellenértéke volna a hadsereg felemelt létszámának. A szónok vélekedése szerint nem volna szabad ezeket ellenérték gyanánt elfogadni a volt nemzeti part tagjainak sem, a kiket megvádolt vala, hogy a mikor most egykori követeléseikről lemondanak, huszonkétéves multjuk alatt ámitották a nemzetet. Miután Eötvös hosszasán igazolta az ellenzék álláspontját, miután jogtörténeti tudásának tárházából merített érvekkel bebizonyította, hogy 1839-ben még Deák Ferencz is obstrukcióval akadályozta meg az

TÁRCZA.

Az én bánatom.

— A „Közérdek” eredeti tárczája. —

Hej! de nagy az én bánatom,
Hogy a rózsám nem láthatom!
Bibor arca, szép kék szeme
Pillantása
A szívemet leigázta . . .

Pedig egyre arra járok,
Fel-felnezek, meg-megállok,
Találgatom egymagamba,
Tanakodom.
Meglátom-e a galambom? . . .

Arra száll egy kis madárka,
Vele repül dalló párja.
Vigan dalol, hisz' vele van
Boldogsága.
Csak én vagyok itt egyedül,
Magam vagyok olyan árva . . .

S Isten tudja! — hogy a nótám
Azért mégse szomorú ám . . .
. . . Valahányszor a szívemben
Egy dal fakad:
Gondolatom átölelve
Tartja az én galambomat.

Hanem azért azt az utcát
Egyre járom,
Az én kedves galambomat
Egyre várom . . .

Ha kinézne az ablakon,
Ha rám nézne a galambom:
Nem cserelnék senkivel a
Nagy világon! . . .

Borsodi Gyula.

A magyar minoriták ünnepe.

(Folytatása és vége.)

De jöttek azután a szomorú napok.
Byzancz elesett, Szófia templomának ormáról a kereszt lehullott s helyette a felhold kezdett ragyogni, mely évszázadokon át fenyegette Európa és a keresztény civilizáció bekéjét. Magyarországi uralmát huszhal több minorita kolostor romjai jelzik. Antal rendfőnök, II. Lajos király udvari papja részt vesz a mohácsi csatában, hol súlyosan meg is sebesül.

Jöttek azután a párharcok, jöttek a vallási villongások, a rend vesztett, mindig több-több erőt vesztett. A XVI század közepe már oly gyöngének talalta, hogy független főmaradása is kétségessé vált. Rendfőnökei felváltva, hol magyarok, hol pedig az egyes olasz rendtartományok tagjai közül választottak.

Pedig az ország nagyjai, a hol lehet, örömei támogatják a rendet. Czibak Imre, később Martinuzzi György Nagyváradon tartatják a választógyűléseket s örömmel fedezik annak minden kiadását. Mikor aztán az ország közveszélyes állapota miatt nem ülhet össze többé a választógyűlés és a római rendgenerális nevezi ki a rendfőnököket, hátrányára a magyar rendtartománynak ez sem volt, sőt büszksége lehet, hogy oly férfiakat emlegethet rendfőnökei sorában, mint az erős kezű Peretti Felixet (1556—1559), a kit a történelem utóbb, mint biborosot, majd V. Sixtus név alatt, mint a keresztény világ egyik legnagyobb pápáját dicsóit, vagy Orsini ker. János herceget (1651—1652), a ki

Olaszország egyik legkiválóbb arisztokrata családjából lett a rend tagjává.

A régi dicsőség akkor kezd azonban ismét visszatérni, midőn a rendfőnökök lesznek a magyar- és erdélyországi missziók főnökei. A török uralom idejében, a magyar katolicizmus legszomorúbb korszakában vagyunk, a templomok lerombolva, a papság szétzúzva, csak a világról lemondó szerzetes mer vállalkozni arra, hogy a pogány iga alatt nyögő hitfeleinek lelki vigaszt vigyen. Csak a XVIII. század második felében is tiz minorita szenved Magyarország területén vértanui halált lett hitéért.

A török uralom megtörése után, a haza feltámadásával a rendtartományra is szebb napok kezdetek derülni. I. Lipót király a veszes idők alatt tanúsított hű szolgálatok jutalmául a minoritáknak adja a nagybányai gazdag Szent-Miklós-kórházat a szomszédos Giród-Tótfaluval együtt, felépített a löcsei rendházat, megerősíti Csáky Ferencz grófnak csütörtökhelyi adományozását. Szegegy Ferencz egri püspök Eperjesen épített új kolostort, szóval lassan-lassan sikerül az elvesztett javakat bár részben is visszaszerezni.

Az eperjesi kolostorban egyetemi rangon álló theologiai tanintézetet nyit meg a rendfőnök; Nagybányán, Lőcsén, Csütörtökhelyen, továbbá Kézdivásárhelyen, Egerben, Radon és Nándorfehérvárott a hívek lelki vezetése, az ifjuság vallásos és hazafias nevelése lön a rendtagok feladatává.

Ime a korról haladó és a kor igényeihez minden jóbán és nemesben alkalmazkodó szerzetes rend képe. Bejönnek az országba, megerősítik a vallási és erkölcsi életet, fáradoznak a pogány kunok, az elszakadt bolgárok, szerbek, oroszok és bosnyákok megtérítésén, szolgálatot tesznek a királynak és nemzetnek az idegen fejedelmek udvarában, azután ha a Gondviselés akarátja

ujonczmegajánlást kellő engedmények híjában: a hallgatóság bizonyos érdeklődéssel várta, hogy a kormány által kilátásba helyezett nemzeti vívmányokat kicsinyelvén, miképpen fogja a szónok a maga posztulátumait megformulálni. A függetlenségi párt ismeretes katonai programját ilyen nemzeti követelménynek ez idő szerint még maga Eötvös Károly sem óhajtotta felállítani. Ő maga mondta meg, hogy e program megvalósítását jelenleg nem látja lehetségesnek. Melyek hát azok a nemzeti követelmények, a melyek ellenében Eötvös Károly ez idő szerint elfogadhatónak tartja a kormány-propozíciókat? Ez iránt teljes homályban hagyta a Ház, a mely előtt csak általánosságban s így nem is teljes súlyal azon panaszkodott, hogy a magyar fiúknak a hadseregben el kell leplezni hazafias érzelmüket, nemzeti reményeiket, sóvárgásukat. Ilyképpen a beszéd, végső konklúzióknak híján lévén, mely politikai hatást sem gyakorolt, s a tetszés, mely nyomában felhangzott, a szellemes debatternek, a jóságos és sohasem bántó humorát csillogtató szónoknak szólt inkább, mint a politikusnak.

Báró Bánffy Dezső nyilatkozatai. A „The Monthly Review” című angol folyóirat márciusi füzeteiben folytatja azt a sorozatot, a melyben Ausztria és Magyarország vezető államférfiainak nyilatkozatát közli a monarchia helyzetéről. Ezúttal báró Bánffy Dezső mondja el nézetét a kértéről. Alaptalannak mondja azt az állítást, hogy belátható időben, egy századon, vagy még annál is több időn belül Ausztria és Magyarország esetleg külön válnának. A közönség fentartása mind a két országra nemcsak politikai, de gazdasági szükségesség is. A dinasztia iránt lojalitás épp ezért még a századokon át való kedvezőtlen események által sem rendült meg. Az 1849-iki függetlenségi nyilatkozat egy minden inkább, mint szerencsés incidens volt, melyet most már maga a Kossuth-párt is így fog fel. Ugyanígy lojalitás uralkodik az osztrák tartományokban is, a hol minden ellenkező irányzat, például az osztrák irridentizmus, s. b. a nép szimpátiájának és a gazdasági megokoltságnak híjával van. Az európai egyensúly érdeke és a priori kizárja ezt a különválást, mert Napoleon ama mondása, hogy Ausztriát ha nem lehetnek, ki kellene találni, még ma is igaz. A két ország közötti ellentétet a külföldi sajtó tullozza. Valójában azonban sem ezek, sem az ausztriai belső surlódások nem olyan természetűek, hogy különválást okozhatnának. Kivált a pangermánizmus olyan utópia, a melynek megvalósítását Bánffy elképzelni sem tudja.

Negyenyed r. t. város képviselőtestületi rendkívüli közgyűlése.

1903. március 6-odikán.

A rendkívüli közgyűlés, mely a folyó ügyek mellett érdemleges, fontos tárgyak felett is hozott határozatot, a tagok érdeklődése mellett d. e. 10 órakor vette kezdetét. A folyó ügyek mellett csak a fontosabb határozatokról irunk tudósítást.

A város egészségrendőri szolgálati szabályzatának megállapítása után, elhatározatott, hogy a függő kölcsönök törlesztésére, új iskolák, közbiztonsági malomcsatornák kiegészítésére 260,000 korona bankkölcsön vetessék fel. Bejelentetett hogy a városi szabályrendeletet módosító pótszabályrendelet törvényhatóságilag jóváhagyatott s ezzel kapcsolatosan elhatározatott, hogy a képviselőtestület 12 taggal szaporítottatik.

Tudomásul vettek, hogy a vármegyei törvényhatósági közgyűlés a városi nyugdíjszabályzatot jóváhagyta, minek folytán a nyugdíj-választmányba a képviselőtestület részéről Tóth Miklós, Gáspár János, Csató János és Fogarasi Albert új tagoknak beválasztottak.

Polgári földnyilatokat nyertek szavazás útján: Zagoni Károly, Biró János, Vint József, Kis Ferenc és Felvinczi Ferenc.

A városi tisztj főügyész állandó helyettesítésére felkérte dr. Müller Jenő.

A városi közpénzek és árvapénzek az 1903. évben névszerinti szavazással kinyilvánított határozattal a helybeli kisegítő takarékpénztárban helyeztetnek el.

A múlt évi árjai számadások elfogadtattak.

Az Emkének f. évi rendes közgyűlése városunkban tartatván meg, az ünnepély előkészítésére 4 tag küldetett ki s a költségek fedezésére a tanács felhatalmazást nyert Bőjthe Zsigmond, kiadó, iktató és levéltárnok részére, ki a mint felsorolt czim�i mutatják három hivatalt töl lelkismeretes buzgósággal be, az 1902. évre 300 korona jutalomdíj szavaztatott meg.

A jogügyi bizottság megmaradt az 1902. évi létszámában s tagjai is ugyan azok maradtak.

A számvévi bizottságból Sebestyén Sándor kimaradt, a közgazdasági bizottságba dr. Vinkler Albert új tagnak beválasztottak.

A közegészségügyi bizottság is megmaradt 1902. évi összeállításában.

Végül a közgyűlés felhatalmazta a tanácsot, hogy a honvéd-laktanya mögött a város föld-darabján egy vagyon kárbit számára megfelelő raktárhelyiséget építtessen.

A határozatok legfontosabbika a 260.000 korona bankkölcsön ügye, mely ha végre miniszteri jóváhagyást nyerend, hivatott lesz segíteni a város elemi iskolai oktatása mizériáján; ma ugyanis sok taúkötéles gyermek nem nyerhet kellő oktatást iskola hiánya miatt, mert a meglévő felekezeti iskolák nem elegek befogadásukra.

Vegyes hírek.

Gyász hírek. Zilahi Farnos Árpád dr., kórházi orvos, t. megyei főorvos; neje Polyánszky Olga; gyermekeik: Eszti, Olga, Jenő, Ella és Margit, a nagyszülőkkel és rokonokkal együtt lelkők mély fájdalommal jelentik, hogy a forrón szeretett kedves jó gyermek, testvérke és unoka: Farnos Irénke 3 éves korában rövid szenvedés után f. hó 6-án este csendesen elhunyt. Temetése az ev. ref. egyház szertartása szerint f. hó 8-án d. u. 3 órakor lesz. — Vajasdi Karolina és férje Ujváry Imre kir. telekkönyvvezető valamint gyermekeik Imre és Erzsike; továbbá Székely Károly nyug. megyei főszámvévi és neje Virág Pepi, ugyiszint leányuk Katinka, a maguk s többi rokonok nevében szomorúan jelentik, hogy a szeretett édes anya anyós, nagymama, testvér, sógoróné és nagynénje özv. Vajasdi Jánosné szül. Székely Ágnes életének 70. özevegésének 37. évében hosszas szenvedés után f. év márczius 5-én éjjeli 12 előtt csendesen elhunyt. A megboldogult hült tetemei folyó hó 8-án d. e. 11 órakor fognak rövid ima után az ev. ref. sarkertbe örök nyugalomra elhelyeztetni. — A melyen süjtött gyászoló családok fogadják bánatukban igazi meleg részvétünket.

Alkalmi istentisztelet. F. év márczius 15-én az ev. ref. templomban alkalmi istentisztelet tartatik, melyen a szent beszédet nt. Szilágyi Farkas lelkész fogja mondani.

A Székely-Társaság hatodik felolvasó ülést ma vasárnap (márcz. 8.) délután 4 órakor tartja a város háza dísztermében. Felolvas Székely Ödön koll. tanár: „Nekünk is vannak hibáink” czim�en. Ezen kívül a program elenkítése czéljából lesz szavazat is. Szaválni fog Gerendi Albert iparos. A legmelegebben ajánljuk e hasznos felolvasások minél tömegesebb látogatását első sorban iparos közönségünk számára, mint a kiknek érdekeben tartatnak éppen azok. Felhivatnak a Székely-Társaság tagjai is a megjelenésre.

ugy kívánja, segítik, a hit vigaszával táplálják, sőt ha kell, életüket és vérüket adják a pogány rabságban színlődő magyar véreikért és mikor a másfél százados pusztítás nyomait el kell tüntetni, mikor vissza kell állítani régi fényében az egyházi és tudományos életet, iskolákat nyitnak, templomokat emelnek, plebániákat alapítanak, szóval a buzgóság Isten dicsőségéért, a haza fényéért irányítja minden lépteiket.

A nagy idők nagy embereket szülnék s az isteni Gondviselés ez alkalommal sem tett kivételt. A rend tagjai között ott találjuk ez időkben Montanari Jakobot († 1631), a kiváló theologiai író, a későbbi rend-generálist; Piniéri Vinczét († 1660), a S. Officii Congregatio consultorát, későbbi püspököt; továbbá a miskolci konvent alapítóját, az apostoli szentszék által ma már „venerabilis” czim�el megtisztelt szent életű Kelemen Didakot (1683—1744); a nagy tudományu Reggiani Ker. Jánost († 1693), Caraffa Károly bibornok theologusát, kit I. Lipót király ajánlatára háromszor is megválasztanak rendfőnökké; Camera ni Oktáviánt, Ferdinánd király tanácsosát, bécsi egyetemi tanárt; Manni Lajost († 1680), páviai egyetemi tanárt, rendi ügyvivőt, később aquapendentei püspököt; ott látjuk továbbá Lange Kornelt († 1750), korának első zeneszerzőjét és zeneművészt ki III. Károly óhajára Bécsbe, a császári udvarba is elmege játszaui; Carrara Amadét (1696—1774) aki mint Proto-Notarius Apostolicus. würzburgi érseki tanácsos, Csáky Imre gróf esztergomi érsek kanonokja lépett a rend tagjai közé. Nem lesz érdektelen azt is megemlíteni, hogy Erdely fejedelme, a kalvinista Kemény János, az egyszerű minorita szerzetest, Szikuli ch Antalt küldi Rómába VII. Sándor pápához követségbe. Néhány évvel később

I. Lipót király a török fogságból kiszabadult Barbonyi János hittérítőt küldi követül.

Miúzezen érdemeknek méltó elismerése volt az 1764—65-iki pozsonyi országgyűlésen hozott XLII. törvényzikk, mely hangsúlyozza a minorita rendnek az országban való ősiségét, kiváló érdemeit, a hazával együtt átszenvedett nehéz napokat, az 1715-iki országgyűlésen hozott határozatot megerősíti s a hazai szerzetesrendek sorába örök időkre föveszi és beigtatja.

Ilyen fényes múlt után a magyar minorita rendnek jelene sem lehet sivár. A magyar haza és a katolikus egyház szolgálatában kifejtett évszázados munkásságot ma nem kevesebb hűséggel és odaadással folytatják a rend tagjai, mint a múltban. 16 rendházban száznál több rendtag él nemes hivatásának. Tizenegy plebániában hetvenezernél több katolikus hívet vezetnek a vallásos életben; iskoláikban pedig tizenegyezerre menő magyar ifjút nevelnek a hazának és az egyháznak.

Nemrégiben erte a rendet a legmagasabb kitüntetés: hogy az apostoli király a rendtartomány főnökét a vas-korona-renddel tüntette ki. Akik ismerik a minorita rend fényes múltját s akik ismerik a kitüntetett rendfőnök nagy tetteit, egyaránt örömmel vették a legmagasabb királyi kegy megnyilatkozását.

Csak Alajos Czirjék dr. 1895. óta rendfőnöke a magyar minoritáknak, de rövid nyolczéves működése már is évszázadokra kiható nyomokat hagyott a rend történetében. Előbb Szilágyosmlyón működött mint házfőnök és gimnáziumi igazgató, mely gimnáziumnak sok fáradság és munka után ő szerezte meg a nyilvánossági jogot s biztosította fennmaradását, mely a nemzetiségi vidéken a magyarságra valóban életkérdés volt. Az is-

kolán kívül társadalmilag is tömöríti a magyarságot midőn megalapítja a szilágyosmlyói Polgári Olvasó-kört.

Mikor aztán 1895-ben megválasztják rendfőnökké, valóságos diadalmenet volt bevonulása székhelyére, Aradra. Annak a három évnek emléke, melyet előbb mint segédlelkész Aradon töltött, kitorúlhetlenül elt hibeinek szívében. Minél nagyobb volt azonban híveinek ragaszkodása, lelkesült szeretete, annál inkább igyekezett azt munkájával kiérdemelni. Rendezi a hiteletet, behozza az anyyira poétikus májusi ajátosságokat, megalapítja az Élő-rózsafüzér társulatot és szent Antal tiszteletét. Miúzezek fölött pedig egyedül a rend költségén monumentális templomot emel Arad városának, a minoriták kétszáz éves aradi lelkipásztorokodásának emlékére.

Mint rendfőnöknek kiterjed gondja a rendtartomány többi templomaira is. Kormányát alatt újjáépítették a világhírű csütörtökhelyi kápolnát, fényesen megújították a kolozsvári, nagyenyedi, kézdivásárhelyi és nagybányai templomokat.

Nem feledkezik meg Moldovába szakadt magyar véreinkről sem, kiknek lelki gondozása évszázadok óta a minoritákra van bízva. Nem törődve fáradsággal, veszélyekkel, személyesen bejárta a minoriták által adminisztrált területet, hogy lelki vigaszt nyujthasson elszakadt véreinknek.

A káprázatos múlt fényes napjainak megújulását látjuk e nagy tettekben, amelyek messze jövőre is kivetik fényüket.

A rend, melynek ilyen dicsó multja van, a rend, melynek jelene és jövője ily biztos kezekbe van letéve, az a rend nem járta le magát, az a rend még virágozni fog, mert virágozni kell a magyar haza és a magyar katolikus egyház javára.

Monay Ferenc.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

— **Tudomásul.** A Székely-Társaság elnöksége ez uton is értesíti a tagokat, hogy a Társaságnak belügyminiszterileg megerősített alapszabályai értelmében a Társaság végleges szervezkedése f. hó 11-ikén fog megtörténni. A jelzett napon este 8 órakor a Nemzeti Szálloda külön helyiségében tartandó összejövetel legfontosabb tárgya a tisztikar megválasztása lévén: tisztelettel felkérnek a tagok, hogy ugy ez okból, valamint egyéb jelentős tárgyak iránt való érdeklődésből pontosan és lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

— **Állami népiskolánk** ügye halad ugyan, de a hivatalos fórumok sokasága miatt, melyeket e fontos kérdésnek meg kell járnia, lassabban, mint a közvélemény várja. Az építkezés, hosszas előkészületei miatt, előreláthatólag csak az őszön kezdődhetik meg. Az iskolát pedig már f. év szeptember hóban meg kellene nyitni, mivel a költségek a f. évi állami költségvetésben szerepelnek. Városunk nagyon fontos érdeke, hogy az iskola építésének és megnyitásának kérdése még a tavaszon, s minél gyorsabban dülöre jusson; különben az ugy nemcsak halasztásnak lehet kitéve, hanem még kockázatnak is.

— **A balázsfalvi magyar kaszinó** március hó 15-dikét rendkívüli közgyűléssel ünnepli meg az állami elemi iskola új épületében. A közgyűlés műsora: 1. Elnöki megnyitó. 2. Szózat, előadja az áll. elemi isk. növendékeinek énekkara. 3. Előre. költ. Tóth Kálmántól. előadja Lovassy Márton. 4. Ünnepi beszéd, tartja Cseresznyés Ödön. 5. Hymnus, előadja az áll. elemi isk. növendékeinek énekkara.

— **Kaszinó és párbaj.** A párbajozás elleni mozgalomban redkivül fontos dátumot jelent a kolozsvári Nemzeti Kaszinó legújabb határozata. A határozat a Nemzeti Kaszinó nevében hozott, s nyomatékul a Nemzeti Kaszinó a „maga egész erkölcsi súlyát“ kölcsönzi oda. A határozat első pontja elvileg elítéli a párbajt. Második pontja elutasítja az összefüggést a párbaj és a becsület között. Harmadik pontja kimondja hogy tagjainak becsületügyeiben maga a Nemzeti Kaszinó bíraskodik, s ítélete a Nemzeti Kaszinóból való kizárást vonhatja maga után.

— **A Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa** folyó hó 4-én tartott ülésében Abrudbányának és Zalatnának 1000—1000 korona értékű népkönyvtárt ajándékozott.

— **„A szülő helyes metszése.“** A korán beköszöntött tél és a nagy hideg az egész országban megromogtatta és elfagyasztotta a vesszőket. Ezért nagy óvatossággal és körültekintéssel kell a tavaszi metszés körül eljárni. Ebben egyedül biztos útmutatást találunk „A szülő helyes metszése“ című átdolgozott és harmadik bővített kiadású könyvben, melynek ára füze 2 kor., kötve 2 kor. 50 fillér, s megrendelhető az összeg előleges beküldése, vagy utánvet mellett Maurer János szerzőnél Kecskeméten. — Ugynezen könyv német nyelven is: „Der richtige Rebenschnitt“ cím alatt ugyanott kapható.

— **Ugy ül, mintha állna.** Nehezen bar, de férje kedveért mégis csak ráadta magát a fiatal asszony, hogy elmegy a színházba és a kis babucit addig a pár óráig, amíg az előadás tart, cselédkézre bizza.

Mig öltözködött, gyors egymásutánban adta ki a parancsokat. Ismervén a pesztonka aluszékony természetét, a következőket kötötte különösen lelkére:

— Itt fogsz állni a bölcső mellett; egy tapodtat se mozdulsz innen és úgy vigyázz a gyermekre, mint a szemzed világára.

— Széket ne merj hozni magadnak, mert ha leülsz, elalszol; akkor pedig jaj neked; tudhatod, hogy az ural egy fedél alatt se maradsz meg!

A pesztonka szentül fogadta, hogy ugy lesz minden, amint parancsolni méltóztatik, de mihelyt gazdája a kapun kiért, azonnal előrántott egy széket, kényelmesen behelyezkedett és lascskán el is szenderedett, abban a hiszemben, hogyha a gyermeknek valami baja lesz, a sírásra majd felebred.

A gyermek aludt pompásan, akárcsak a pesztonkaja. Ez utóbbi azonban, amint álmából egy hatalmas pofra felriad, haragjában toporzékoló asszonyát látja maga előtt:

— Hát nem megmondtam, te Isten nélkül való, hogy le ne ülj?

— Nagysága, kezét csokolom, — nyögi a megrémült pesztonka, — hiszen ugy szok én itt, mintha állnék.

Miskolcz vidékén azóta arról az emberről, ki ülőhelyében is elalszik, azt szokták mondani:

— „Ugy ül mintha állna.“ (M. Sz.)

— **A jó fogak és az emésztés.** Régi dolog, hogy jól meg kell rágni az eledelt és az is régi tapasztalat hogy a nagyon mohón evők, — akik csak ugy hanzsolnak, gyakran gyomorbojások. Most Lehmann wüzburgi professzor laboratóriumi kísérletekkel mutatja ki, hogy az ételek felaprózása és megfőzése milyen hatással van a gyomornedvben való oldhatóságukra. Megvizsgálta, hogy milyen gyorsan oldódtak azok, ha 1 köbcentiméteres, vagyis 1 köbmilliméteres darabokra voltak felaprózva és ha nyersen, vagy megfőzve kerültek a gyomornedvbe. Az eredmény az, hogy a felaprózás, péppé dörzsölés rendkívüli nagy mértékben siettetti az oldást és különösen azoknál a táplálékoknál, melyeket cukortartalmukért használunk (burgonya, gyümölcsök stb.), a főzés is nagyjelentőségű, mert először is az illető anyag sejtjeinek a falait a péppé átalakuló keményítő felfeszti, s így a gyomornedv jobban hozzáfér, de másrészt a keményítőpép jobban oldódik. A főtetelek cukrosodása körülbelül ötször oly gyorsan történik, mint a nyerské; a péppé elődörzsölt eledel 5—20-szor oly gyorsan, mint a csak durván felaprózotté. Főzés és péppé dörzsölés által, — mint például alma- és burgonya-péppel — a cukorképződés 30—100-szorta gyorsabbá tehető. Ezért hát jól meg kell rágni különösen a nyers táplálékot; gyermekeknek és betegeknek pedig az ételt lehetőleg pép alakjában kell adni.

Szerkesztői üzenetek.

Vizakna. Beesés dolgozatát köszönettel vetük; még a jövő héten megkezdjük a közlését. Tiszteletpéldány megindításáról még ez év kezdetén intézkedünk.

T. D. Költeményei jönni fognak (Tamás uram, Körös vize, A fonóban).

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában

Sz. 812—1903. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A marosújvári kir. bíróság mint tükvi hatóság közhírré teszi, miszerint Tartler Istvánné végrehajtató részére 100 korona tőke, ennek 1901. évi július hó 13-ik napjától járó 6% kamatai 87 kor. 82 fillér eddigi már megállapított, ugy a jelenlegi 19 kor. 90 fillérben meghatározott és az ezután felmerülő költségek, valamint az 1881. évi LX. t.-cz. 167 §. alapján eszlatkozottat végrehajtató Veress János 36 kor. 94 fillér tőkekövetelés és járulékaik behajtása végett Tarler Julcsa végrehajtást szenvedett ellen a gyulafehérvári kir. törvényszék marosújvári kir. bíróság területéhez tartozó Marosújvár község határában fekvő s a 17 sz. tükben felvett A + 1 r. sz. 369, 370, 1 hr. sz. ingatlanra vonatkozó s Tartler Julcsa, Kálmán, Istvánné, Gulács Zsfi és Szilágyi Géza nevében álló térfaszonelvezet és épülettelajdonra 800 koronában megállapított kiküldési árban az árverést az 1881. évi LX. t.-cz. 176, 156 §-a alapján elrendeli.

Az árverés megtartására határnapul 1903. évi április hó 9-ik napjának d. e. 10 órája a telekkönyvi irodában tüzetik ki.

Az árverésnek kitétt ingatlanok becsáron alul is el fognak adatni. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelzett óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

Marosújvárt, 1903. évi február hó 16-án.

Sólyom,
kir. aljárásbíró.

99 1—1

Sz. 207—1903.
tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kiskoru Bogáti János végrehajtónak, Bogáti Ferenc honvéd végrehajtást szenvedő elleni 12 korona tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék (a vizaknai kir. bíróság) területén levő Vizaknán és határában fekvő a vizaknai 2671 sz. tükben A + 1 r. 550/2, 551/1/2, hr. sz. a. foglalt Bogáti Ferenc honvéd nevére felvett egész ingatlanra 1371 kor., valamint a vizaknai 1834 sz. tükben A + 3 r. 7220 hr. sz. a. foglalt fele részben Bogáti Ferenc végrehajtást szenvedő és felerészben Bogáti Ferencné Bójt Zsuzsána végrehajtás alatt nem álló tulajdonostárs nevére felvett egész ingatlanra az árverést 119 koronában ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanoknak az 1903. évi május hó 7-ik napján d. e. 9 órakor ezen tkvi hatóság hivatali helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési árban alul is eladandó fognak.

Árverezni szándékozók, végrehajtató és képviselője kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 137 korona 10 fill., 11 kor. 90 fill. készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42 §-án jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Vizaknán, 1903. évi január hó 22-én.

Korinsky Győző,
kir. aljárásbíró.

97 1—1

Sz. 7998—1902. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Gerászim Emil ügyvéd által képviselt Száva szül. Herlea alsógáldi lakos végrehajtónak Veress Logyim és Krisán Logyim alsógáldi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 121 kor. 80 fillér tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében az alsógáldi II. R. 4 sz. tükben foglalt A + 1—13 r. sz. 7, 8, 9, 50/1, 67, 82/2, 89/1, 97/2, 106, 119/1, 127/2, 129/3, 151, 156 és 176/2 hr. sz. ingatlanoknak végrehajtást szenvedőket illető 1/2 rész jutalékra 607 kor., összesen 607 korona becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az 1903. évi március hó 28-ik napján d. e. 10 órakor Alsógáld községben a község házában megtartandó nyilvános árverésen a kiküldési árban alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában megjelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-cz. 170 § értelmében a kir. bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

Nagyenyeden, 1902. évi december hó 4-én.

Weiner,
kir. aljárásbíró.

94 1—1

Sz. 456—1903. tkvi.

Árverési hirdetés.

A marosújvári kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint Gremada Kreesun végrehajtató részére 60 korona tőke, 42 kor. 60 fillér eddigi már megállapított, ugy a jelenlegi 10 koronában meghatározott és az ezután felmerülő költségek, valamint az 1881. évi LX. t.-cz. 167 §-a alapján eszlatkozottat végrehajtatók kir. kinstár 320 kor. 68 fillér, Marginián Szilvesztru 160 kor. Gremada Kreesun 50 kor. tőkekövetelés és járulékaik behajtása végett Puskás Kreesun végrehajtást szenvedett ellen a gyulafehérvári kir. törvényszék, marosújvári kir. bíróság területéhez tartozó Maroskaptalan község határában fekvő, a 3 számú tükben felvett s Puskás Kaptalan község határában fekvő, a 272, 273 hr. sz. kaszáló és erdőre 24 kor., a 7 r. sz. 311/3 hr. sz. kaszálóra 842 kor., a 8 r. sz. a. 3106/22597 rész legelőjelményre 172 kor., a m-kaptalani 248 sz. tükben felvett s Puskás Kreesun és Hacogán Mária Sztános Lidorné nevében álló A + 6 r. sz. 4, 5, hr. sz. belsősegre 490 kor., a 7 r. sz. 888 hr. sz. berekre 26 koronában megállapított kiküldési árban az árverést az 1881. évi LX. t.-cz. 146. és 156 §-ai alapján elrendeli.

Az árverés megtartására határnapul 1903. évi április hó 29-ik napjának d. e. 10 órája tüzetik ki Maroskaptalan községben a község házához

Az árverésnek kitétt ingatlanok becsáron alul is el fognak adatni. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

Marosújvárt, 1903. évi január hó 25-én.

Sólyom,
kir. aljárásbíró.

100 1—1

A tavaszi idény közlése szükségessé tette, hogy az idényre szükségleteimet bécsi gyárosoktól személyesen eszközöljem. Tavollétem alatt helyettesítés hiányában üzletem e hó 15-ig zárva marad, miért is igen tisztelt vendím elnézését és szives türelmét kérem mig új divatárulmalmal megérkezem,

kiváló tisztelettel
Telegdy Árpádné.

102 1—2

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r. t.

Alaptőke: 200,000 korona.

Elfogad betéteket évi 5%-ra. Előnyös kölcsönt nyújt váltóra és betáblázásra.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9—12 óráig.

Fogorvos

PERL JÓZSEF

elutazott

és e hó 16-án néhány napra vissza jön.

Korinsky Győző,
kir. aljárásbíró.

Tángerl József

női és férfi divatáru kereskedő Nagyenyeden, tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy a tavaszi idényre újdonságai honi férfi és női ruhaszövetekben, batistok, szatenok, oxfordok, inlettek, zephirek, gyapju és csipke-függönyök, ágy- és asztalterítők és futószőnyegekben már teljesen beérkeztek s azok megtekintésére b. figyelmét felhívja.

Petőfi Vendéglő
 Nagyenyed, főtér 17. sz.
 Izletes ebédkoszt, nemkülönben reggeli és vacsora polgári áron és figyelmes kiszolgálás mellett kapható

a Petőfi Vendéglőben.

Zamatos és tisztán kezelt nagyenyedi borok, Dréher-féle palaczsőr állanak a t. közönség rendelkezésére.

Zóna reggelizés! Hideg Buffet!

„Rapid“ nélkülözhetlen tisztító szer, 1 kis üveg 20 fillér.

Vorobicz Kálmán
 vászon-, női és férfi divat, kézmű- és rövidáru-üzlete
 Nagyenyed, Főtér (Hid mellett.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy Nagyenyed és vidéke részére a kolozsvári

„Kristály“
 gőzmosó- és tisztító-intézet

képviselőjét átvettem, hol remek tisztítás eszközöket férfi- s női fehérneműk s ruhadarabokban.

Árjegyzék üzletemben mindenkor kapható.

Egyben van szerencsém tudatni, hogy az idény előrehaladottsága folytán

őszi és téli árucikkjeim
 u. m. kelmék, barchetek, keztüük, harisnyák, sapkák s más hasonló cikkek tetemes árengedménnyel

lesznek üzletemben elárusítva.

Csak rövid ideig.
 Kitűnő tisztelettel

Vorobicz Kálmán.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Naponta kétszer friss sütemény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves figyelmét **csemege- és péküzletre** felhívni. Különösen figyelmébe ajánlom a n. e. közönségnek kitűnő minőségű boraimat, melyeket a medgyesi Czell Frigyes és fia cég pinczejéből szereztem be.

1 liter finom asztali bor	—64 kor.
1 „ „ pecsenye	—80 „
1 „ „ rizling	1— „
7 deczi csemege gyógy Küküllő gyöngye	240 „
3 1/2 „ csemege gyógy Küküllő gyöngye	130 „
7 „ csemege gyógy rizling	220 „
3 1/2 „ „ „	110 „
7 „ „ „ tramini	2— „
3 1/2 „ „ „	120 „
7 „ „ „ som	160 „
5 „ „ „ legfinomabb aszu	140 „
3 1/2 „ „ „ Leanyka	1— „

Továbbá kaphatók: naponta friss szebeni felvágottak, valamint csemege-sajt és friss székely turó, ugyancsak finom likörök, tea-sütemény, tea, rum.

T. vevőim szíves pártfogását továbbra is kérve, maradok tisztelettel

Beer G. Dániel,
 sütő.

Naponta kétszer friss sütemény

Magyar és Német
szépirodalmi művek
 diszkótésben,
 valamint teljesen jó karban levő
SZOBABUTOROK
 olcsó árban kaphatók, Kossuth Lajos u. 52.

Az Orsz. Gazd. Munkás- és Cselekedésgy. pénztár ajánlunk jó indulatba. **Ismeresse ezt az intézményt a nép körében.** Biztosítsa eszéledeit ezen segély-pénztárnál

Magyarnak **PÉCS**, Németnek **BÉCS**.
 Ne küldjük pénzünket külföldre!

A legjobb órákat és ékszereket küld **SCHÖNWALD IMRE** órás és ékszerárugyáros **PÉCSETT.**

Nem tetsző tárgyakért a pénzt visszaküldöm vagy kieserélem. — Három évi jótállással.

Kitűnő szerkezetű schweizi nickel zsebóra 3 frt.

Kitűnő járásu tula horgonyremontoir óra, aranyozott szegélyvel és Magyarországi domboművi ezimerével 9 frt.

Valódi kettős fedelű ezüst remontoir óra, igen jó járásu szerkezettel, pompásan vésett és aranyozott keretű tokban, ára 16 korona. Hasonló aranyozott keret nélkül 12 korona.

Harangbésztesztő óra 21 cm. magas, gyönyörű szépen fényezett nickeltokban, erős, hosszantartó esengő hanggal, tömör acélhorgonynyal, elállító szerkezettel 1-ső rendű minőség 2 frt 60 kr.

Rafael Madonna amulett színes, tűzzomárvázos aranyozott ezüstből, oxidálva 1 frt 80 kr. Ugyanaz aranyból 3 frt.

Szt. Antal szobor tömör ezüstből, oxidálva 1 frt 80 kr.

Szent Antal amulett, színes tűzzomárváz aranyozott ezüstből 2 frt. Ugyanaz aranyból 3 frt 50 kr.

Kakas ébresztő óra, diszített számlappal, kiváló jó művel, 18 cm. magas 2 frt 20 kr.

Minden tárgy a kir. főpénzverdehivatal által megvizsgálva és bélyegezve. Kitüntetve állami és aranyérmekkel. Több ezer elismerő levél birtokomban van. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Összes kávé fajokat leszállított áron ajánlom.

Mint az általánosan legjobbnak és megbízhatónak elismert Mauthner Ödön cégnek bizományosa van szerencsém tudatni, hogy

MAUTHNER-féle kerti vetemény, virág és gazdasági magvak

megérkeztek, mind leblombázott áruk, teljesen jót állók, ugy szinten megérkeztek gazdasági cikkek: **gereblyék, ásók, kapák, szántóvasak**, mind a magyar ipar termékei, jó munka, jutányos áron.

A legjobbnak ismert hatásu keserűviz 2-3 napig tart „**Ferencz József**“ keserűviz nálam kapható, ugyszintén az alábbi ásványvizek friss töltésben:

Borszéki borviz	Giesshübli	Salvátor
Bikszádi	Karlsbadi	Selters
Bilinyi	Krondorfi	Sztojka
Budai (Ferencz József Loser János horgony jegyű)	Levicoi	Szobránczi
Előpatáki	Margit	Parádi keserű
	Marienbadi	Parádi Arzenes

Egy 4 szoba, konyha, pincze és melléképületekből álló lakás Szent-György naptól április 24-től kiadó.

BISZTRITSÁNY LAJOS.

Rézgálicz. Vermorell permetezők, Raffia szőlőkötöző legolesőbb árban, kékkő szőlő és növények permetezésére leszállított áron.

21. s
 Előfiz
 helyben ház
 Egész évre
 Fél évre
 Negyedévre
 Egyes száma
 H
 -centime
 dok és gyár
 Nyilt t
 F. hó
 rég viss
 éri a
 hogy a
 vitában
 akarja
 napról-n
 akar gö
 el, hog
 jön. Lat
 az orsz
 vetkez
 tástól p
 igazána
 tálytisz
 alkotma
 hangou
 proklam
 Egyszer
 jelentet
 ség nei
 Szila
 az elle
 tessé f
 delem
 Szell
 vonadu
 nem le
 érdeke
 Ezt
 meg, l
 hogy l
 száma
 alapla
 A S
 s kizá
 gondó
 maga
 s a le
 biztos
 terele
 az ut
 a ves
 honu